

VISI SKIRTINGI - VISI LYGŪS!

NAUDINGA ŽINOTI BENDRAUJANT SU
NEGALIAŲ TURINČIAIS ŽMONĖMIS

Ugdymo įstaigų bendruomenių nariams

JEIGU BENDRAUJATE SU ŽMONĖMIS SU JUDĖJIMO SUTRIKIM AIS

- Pokalbio metu geriausia pasiimti kėdę ir sėdėti šalia, kad akys būtų tame pačiame lygyje. Jei tai nėra įmanoma, pasilenkti ar pasitraukti šiek tiek toliau, kad negaliajam būtų patogiau į Jus žiūrėti.
- Jei žmogus prašo pagalbos, prieš suteikiant, paklauskite, kaip geriau tai padaryti, nedarykite staigių judesių, prisilietimų.
- Žmonės, judantys vežimėliais, yra žmonės, o ne vežimėliai. Vežimėlis yra paties žmogaus dalis, todėl nelieskite ir netraukite jo neatsiklause.
- Jei žmogus vaikšto naudodamas lazda ar ramentus, pasirūpinkite, kad jis turėtų galimybę atsisėsti, saugiai ir patogiai stovėti ir laikytis. Būkite atsargūs bandydami padėti.

JEIGU BENDRAUJATE SU ŽMONĖMIS SU KALBOS SUTRIKIM AIS

- Žmogui, su kalbos sutrikimu, reikia sudaryti galimybę išsakyti savo mintį ir kantriai jį išklaudyti, nemandykite vietoj jo pabaigti sakinio.
- Jei sunku suprasti, kas išdėstyta, paprašykite pakartoti arba pakartokite pasakytą frazę patys ir įsitikinkite, kad teisingai išgirdote.
- Jei po pakartotinių bandymų vis dar negalite suprasti, kas sakoma, paprašykite parašyti arba ieškokite kitų bendravimo formų.

JEIGU BENDRAUJATE SU ŽMONĖMIS, KURIE NEMATO (AKLIEJI, SILPNAREGIAI)

- Prieš pradėdami pokalbį su neregium, prisistatykite! Jei susitikote pirmą kartą, pasakykite savo vardą ir profesiją, jei tai naudinga tam tikroje situacijoje. Pristatykite ir kitus prie pokalbio prisijungusius žmones.
- Jei pirmą kartą turite aklą lankytoją, parodykite svarbias vietas arba kliūtis – kelią prie durų, laiptus, tualetą. Nepamirškite įspėti apie aplinkos pasikeitimą.
- Einant šalia, galima pasiūlyti savo ranką.
- Norėdami parodyti, kur yra kėdė ar turėklas, pasiūlykite padėti uždėdami jo ranką ant kėdės atlošo ar turėklo.
- Jei žmogus turi vedlį šunį, eikite kitoje pusėje nei šuo. Nelieskite lazdos ar šuns-vedlio.
- Jei aklam žmogui nori nurodyti kelią, nenaudokite vizualinių užuominų (pvz., eikite iki raudonų durų), geriau nurodykite judėjimo kryptį (pvz., eikite iki koridoriaus galo ir pasukite į dešinę).
- Jei reikia aklą palikti vieną patalpoje, praneškite apie savo išėjimą ir palikite jį patogioje jam vietoje.
- Pasiūlykite savo pagalbą perskaitant tekstą ar užrašus, kuriuos galima matyti tik vizualiai.
- Jei valgote maistą kartu su neregium, galbūt jam reikės pagalbos, pavyzdžiui pasakyti, kurioje lėkštės pusėje koks maistas, išimti tai, ko žmogus nevalgo ar susmulkinti maistą. Tačiau prieš bandydami padėti, paklauskite, ar pagalba reikalinga.

JEIGU BENDRAUJATE SU ŽMONĖMIS, KURIE NEGIRDI (KURTIEJI, NEPRIGIRDINTIEJI)

- Kurtieji gali bendrauti įvairiais būdais – per ženklų vertėją, skaitydami iš lūpų, rašydami tekstą ant popieriaus ar elektroniniu būdu. Jei nori pasikalbėti su kurčiuoju, pirmiausia reiktų sužinoti, kokio tipo bendravimas jam priimtinas.
- Prieš pradėdami pokalbį su kurčiuoju įsitikinkite, kad jis kreipia dėmesį.
- Kalbant su kurčiaisiais ar neprigirdinčiais, jiems svarbu matyti Jūsų veidą. Kalbėkite aiškiai, ramiai. Dauguma žmonių su klausos sutrikimais supranta kalbą žiūrėdami į lūpas.
- Jei kurčiasis ar neprigirdintysis nesuprato, ką pasakėte, nereikia kartoti nesuprastų sakinių, geriau perfrazuoti savo mintis.
- Jei Jums sunku suprasti kurčiąją, pasakykite jam apie tai ir ieškokite kitų bendravimo būdų.
- Sprendžiant ypatingos svarbos klausimus, paprastai naudojama ženklų vertėjo pagalba.

